

**Instytut Pamięci Narodowej**  
Komisja Ścigania Zbrodni  
przeciwko Narodowi Polskiemu

Zastępca Dyrektora  
Biura Edukacji Publicznej



Szanowny Pan  
Kazimierz Kiejdo  
Burmistrz Pieniężna

Urząd Miejski  
ul. Generalska 8  
14-520 Pieniężno

Pismo z dnia:

Znak:

Nasz znak:

BEB-6051-31(2)/11

Data:

Warszawa, dn. 18.08.2011 r.

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na Pańskie pismo nadesłane do Instytutu Pamięci Narodowej z prośbą o ekspertyzę historyczną, dotyczącą generała sowieckiego Iwana Daniłowicza Czerniachowskiego informuję, że wobec Polski i Polaków generał Iwan Daniłowicz Czerniachowski odegrał rolę zdecydowanie negatywną.

Gen. Iwan Daniłowicz Czerniachowski (1906-1945) od końca kwietnia 1944 r. dowodził 3. Frontem Białoruskim. Był odpowiedzialny za realizację operacji wileńskiej (5-20 VII 1944 r.) za którą w dniu 2 lipca 1944 r. awansował na stopień generała armii. W trakcie wspomnianej operacji doprowadził w dniu 17 lipca 1944 r. do rozbrojenia i aresztowania pułkownika Aleksandra Krzyżanowskiego, ps. „Wilk” – dowódcy Okręgów Wileńskiego i Nowogródzkiego Armii Krajowej. Ujęcie gen. A. Krzyżanowskiego była realizacją rozkazu Stalina z 14 lipca 1944 r. (dyrektywa nr 220 145), dotyczącego ogólnego traktowania AK. Gen. Iwan Daniłowicz Czerniachowski ponosi odpowiedzialność za rozbrojenie i likwidację, operujących w pasie działania 3. Frontu Białoruskiego, polskich formacji wojskowych na terenie Wileńszczyzny. W ostatniej dekadzie lipca 1944 r. jednostki 3. Frontu Białoruskiego ramię w ramię z NKWD doprowadziły - pod pretekstem przeglądu wojskowego oraz w

*Sporz./nyk.: Tomasz Sudol 22 431 83 08*

wyniku późniejszych aresztowań - do masowego rozbrojenia i internowania dowódców i szeregowych AK z terenu Wileńszczyzny (wg meldunków sowieckich rozbrojono ogółem ok. 8000 oficerów i żołnierzy AK). Wielu żołnierzy AK zostało następnie przymusowo wcielonych do Armii Czerwonej, wielu zesłano do łagrów, a wobec dowódców oddziałów podziemia prowadzono śledztwa. Akcja Sowietów z lipca 1944 r. doprowadziła do neutralizacji najbardziej aktywnych uczestników polskiego podziemia i gwałtownie osłabiła działalność podziemnych organizacji na Wileńszczyźnie.

Strona sowiecka nie uznawała Armii Krajowej za swego sojusznika, mimo iż AK pomagała jednostkom Armii Czerwonej w zajęciu Wilna. Dążenie do rozbrojenia i likwidacji AK należy traktować jako jeden z elementów planu sowietyzacji i politycznego podporządkowania terenów zajmowanych przez Armię Czerwoną.

2 Poważaniem

Zastępca Dyrektora  
Biura Edukacji Publicznej  
  
dr Marek Gałęzowski

Otrzymują:

- 1) adresat
- 2) a/a

*Sporz./wyk.: Tomasz Sudol 22 431 83 08*